

VLIEGENDE HOLLANDERS

Aflevering 8: VREDE

geschreven door

Winchester McFly/
Michael Leendertse,
Thomas van der Ree

V4 - 22 januari 2019

Schiphol bij nacht. Een gelande DC-3, de motoren nog draaiend, stroomt leeg. De hoofdzakelijk JOODSE PASSAGIERS stappen verdwaasd uit het vliegtuig.

Tekst in beeld "Schiphol, september 1938".

Veel koffers, extra kleren, de passagiers dragen hun hele hebben en houwen met zich mee. Een aantal JOODSE KINDEREN reist alleen en houdt bang elkaars hand vast.

ALBERT PLESMAN (49) vangt met NEELTJE (38) de menigte op --

ALBERT

You can all get some coffee in the Schiphol hotel.

JOODSE VROUW

Jews can go in there..?

NEELTJE

Of course.

De piloot van het toestel, IWAN SMIRNOFF (44), komt bij hen staan met een treurige gezicht --

ALBERT

Hoe is het in Praag?

IWAN

Druk. Staan nog veel te wachten.

ALBERT

Je vliegt over een uur weer terug.

Iwan zucht, maar gaat akkoord. Albert gebaart vriendelijk naar de passagiers dat ze door kunnen lopen --

IWAN

Toen we Nederlandse grens over vlogen beginnen zij allemaal klappen, huilen...

De laatste passagiers lopen in de richting van het Schiphol Hotel, subtiel begeleid door DOUANIERS --

ALBERT

Visums allemaal in orde?

IWAN

Meeste willen naar Engeland.

ALBERT

Als ze doorreizen, prima. Maar als er visums niet in orde zijn, dan gaan ze toch echt terug.

Neeltje kijkt hem geschokt aan --

ALBERT

Ja, daarom hou ik ze ook bij elkaar.

IWAN

We kunnen die mensen toch niet terugsturen?

ALBERT

Het zijn ongewenste elementen, zegt de regering. Dus wat wil je dat ik doe? De KLM gaat geen partij kiezen.

NEELTJE

Die mensen zijn doodsbang dat het oorlog wordt.

ALBERT

Het wordt geen oorlog!

Neeltje en Iwan kijken Albert geschrokken aan. Maar Albert kijkt ergens anders naar...

OP DE LANDINGSBAAN

heeft een van de vluchtelingen zich omgedraaid...

Het is Jan. Springlevend. Hij kijkt zijn vader recht aan.

TERUG BIJ ALBERT

die zijn blik niet van de jongen af krijgt --

ALBERT

Iedereen blijft gewoon veilig...

Neeltje en Iwan draaien zich om, maar zien uiteraard gewoon een JONGE JONGEN en niet Jan.

Albert draait zich om en loopt weg. De nachtverlichting creëert lange schaduwen om hem heen.

-- TITELSEQUENTIE --

8.02 ARCHIEFMATERIAAL

8.02

van de naderende oorlog.

Het verdrag van München, Kristallnacht, opruiende speeches van Hitler, de reactie van Chamberlain, Tsjecho-Slowakije komt onder Duits bewind.

De wereld lijkt overtuigd van de naderende oorlog, en dat brengt ons bij --

8.03 INT. APPARTEMENT FOKKER - SLAAPKAMER - DAG

8.03

-- het New Yorkse appartement van Fokker. Donker, de gordijnen dicht, overal rommel, GESNURK komt van het bed.

Tekst in beeld: "New York, juli 1939"

Een spoor van BOUWTEKENINGEN op de grond. Niet van vliegtuigen maar van BOTEN.

Een hand komt in beeld, raapt de tekeningen op. Pakt wat kleren van de vloer. Tilt een dienblad met de restanten van een toetje op.

ROETSJ! -- de gordijnen gaan open. ANTHONY FOKKER (49) schrikt wakker, houdt zijn handen voor het binnenstromende licht --

TONY

Nee... Ik heb me bedacht, we blijven gewoon hier.

JOJO DE LEUW (35) staat bij het raam --

JOJO

Ja, hallo! M'n moeder komt, m'n zus, m'n vrienden komen langs...

TONY

Ja hallo, niet zo snel happen jij.

Hij grijnst naar Jojo. Ze loopt naar het bed... en springt erin, begint Tony met een kussen te slaan --

TONY

Stop! Stop! Ik geef me over, ik gaan wel weer naar dat kouwe rotlandje. Voor jou.

Jojo zoent hem, het wordt al snel intenser...

Maar dan trekt Tony ineens een pijnlijk gezicht. Hij knijpt in zijn neusbrug en sluit zijn ogen --

JOJO

Ga toch eens naar de dokter.

TONY

Alsof jij nooit verkouden bent.

JOJO

Niet het hele jaar.

TONY

Ik ga wel in Holland. Als het dan niet over is.

JOJO

Beloofd?

TONY
Voor jou? Beloofd.

Jojo is gerustgesteld. Tony grijpt naar een nachtkastje en pakt een paar KLEENEX tissues uit een doos.

De doos valt van het kastje en eronder zien we een op sjiem papier gedrukte BRIEF op het nachtkastje liggen:

'20 JAAR FOKKER - UITNODIGING JUBILEUM'

8.04 INT. HUIS PLESMAN - DAG

8.04

APPIE (19) en PIA (17) zitten aan tafel, spelen een potje Monopoly (de Engelse editie, er was nog geen Nederlandse) terwijl boven hen RUZIE klinkt --

PIA
Old Kent Road. Die wil ik.

ALBERT (O.S.)
Moet ik ook maar thuis blijven dan?

SUZE (O.S.)
Het kan me niet schelen, Ab!

ALBERT (O.S.)
Nee, het kan jou allemaal niks schelen, maar mij wel.

PIA
Appie, gooien.

APPIE
(gooit de dobbelstenen)
Ja... Zeven. Eén, twee, drie...

Terwijl de RUZIE boven door gaat, kijken Appie en Pia op als HANS (26) binnen komt --

HANS
Zijn jullie nog niet klaar? Ik dacht dat het om één uur...

Hans valt stil als hij het GESCHREEUW hoort. Hij begrijpt het meteen, pakt een stoel en schuift aan --

ALBERT (O.S.)
Je wist verdomme toch dat het vandaag was?

SUZE (O.S.)
Heb je het mij gevraagd?

8.05 INT. HUIS PLESMAN - WASKAMER - DAG

8.05

Albert en Suze hebben de ruzie op de voormalige slaapkamer van Jan, die nu gebruikt wordt als washok.

Suze strijkt kleren met een elektrisch strijkijzer --

ALBERT

Het stond toch op de kalender?

SUZE

Heb je het mij gevraagd?

ALBERT

Nee, natuurlijk niet, omdat het op de kalender stond!

SUZE

En dan is het geregeld? Dan moet ik maar gewoon komen opdraven?

ALBERT

Het is een jubileum. We kunnen er toch gewoon een leuke dag van maken?

Suze moet lachen om het idee van 'een leuke dag' --

ALBERT

Het staat raar als je er niet bent.

SUZE

Zij komt zeker wel?

Albert zucht, niet *dit* weer --

SUZE

En dat staat niet raar?

ALBERT

Niemand weet het, alleen jij, en daar heb ik al spijt genoeg van.

SUZE

Oh, *daar* heb je spijt van.

ALBERT

Moet ik 'r ontslaan dan? Ben je dan gelukkig?

SUZE

Ik ga niet naar Schiphol, ik ga niet feestvieren tussen de vliegtuigen. *Ik wil het liefst nooit van m'n leven meer een vliegtuig zien!*

Albert geeft een gefrustreerde KLAP tegen een kast. Het ding wankelt en er valt iets vanaf.

Albert raapt het op, het is de Vliegbril die Jan twintig jaar geleden van Anthony Fokker kreeg.

Albert kijkt er een lang moment naar, zijn woede plotseling vergeten --

ALBERT

Jan zou gewild hebben dat je mee
ging, weet je d-

BAM! Vlak naast Alberts hoofd knalt het strijkijzer tegen de kast.

Albert kijkt geschokt op. Suze heeft tranen van woede in haar ogen, waarschuwt hem met een opgeheven vinger: niet over Jan praten...

Het is zo agressief en zo onkarakteristiek van Suze dat Albert niet weet wat hij moet zeggen of hoe hij moet reageren... Uiteindelijk beent hij kwaad de kamer uit.

Suze kijkt naar de vliegbril van Jan en zakt neer op een stoel, alle energie uit haar lichaam verdwenen.

8.06 EXT. SCHIPHOL - DAG

8.06

ARCHIEFBEELDEN van een druk Schiphol.

Vliegtuigen komen over. Mensen met verrekijkers. Gasten lopen af en aan over het betegelde plein van Schiphol.

OVERGANG NAAR:

Tony loopt enthousiast handenschuddend heen en weer, geniet van de felicitaties van zijn gasten. '20 JAAR FOKKER' staat er op grote spanddoeken.

ANNA FOKKER (74) staat arm in arm met Jojo --

ANNA

Goed dat je hem mee hebt
gekregen.

JOJO

Hij vergeet soms hoeveel de
mensen hier van hem houden.

CO VAN TIJEN (42) pakt Tony aan zijn schouder en spreekt de menigte toe --

VAN TIJEN

Hoewel wij op de fabriek
natuurlijk vol in productie
zijn, konden we het toch niet
laten om de grote baas een uniek
kado te geven.

Tony kijkt de grijnzende Van Tijen verbaasd aan...

8.07 EXT. SCHIPHOL - HANGAR - DAG

8.07

De deur van een grote hangar openen zich, terwijl Tony tussen de gasten staat en afwachgend toekijkt...

Een replica van DE SPIN wordt uit de loods geduwd. Twee houten dragers, vleugels van stalen buisliggers met wit doek, alles met staaldraad bijeen gehouden.

Tony kan zijn ogen niet geloven --

TONY
Hoe hebben jullie dit gedaan..?

VAN TIJEN
Nagemaakt van foto's,
tekeningen. Het was een flinke
klus, maar hij vliegt.

TONY
Hij vliegt?

Tony laat zijn handen over het hout en het doek glijden, schudt Van Tijen enthousiast de hand, oprecht geraakt.

Jojo is voornamelijk verbaasd. Anna staat naast haar --

ANNA
Daar vloog Tonnie een rondje mee
om de Bavo kerk, voor de oorlog
nog.

JOJO
In dat ding..?

Van Tijen leidt Tony intussen naar een cameraploeg die zich geïnstalleerd heeft --

VAN TIJEN
Tony, kan je even wat zeggen
voor het bioscoopjournaal?

Tony gaat klaar staan, wacht tot hem het teken wordt gegeven en improviseert ietwat hikkend een speech --

TONY
En nu sta ik weer voor die oude
Spin, die ik meer dan 25 jaar
geleden gebouwd heb. Toen zat ik
helemaal open op twee balkjes,
met vijftig paardenkracht, en nu
zitten we met 36 passagiers, in
een gesloten cabine, met het
grootste comfort, met enige
duizenden paardenkracht...

Hij kijkt even naar de toekijkende mensen en ziet dan

ALBERT PLESMAN

met Hans, Appie en Pia, tussen de menigte staan. Ook
NEELTJE LANGENBERG (39) staat bij hen.

Tony houdt even in, een klein knikje naar Albert.

Albert knikt terug, glimlacht naar Tony. Tony gaat verder met zijn speech --

TONY

En ik ben bijzonder trots op dit jubileum. Niet alleen omdat ik twintig jaar geleden mijn Nederlandse fabriek begon, maar omdat ik in die twintig jaar een industrie heb kunnen opbouwen, die naar mijn opvatting nog maar aan het begin staat van wat we kunnen verwachten. En ik hoop dat dit in het belang zal zijn van de Nederlandse welvaart.

APPLAUS. De cameraploeg geeft aan dat het in orde is en Tony wil weglopen, maar Co van Tijen is nog niet klaar --

VAN TIJEN

En voor we gaan proberen om meneer Fokker een vluchtje te laten maken in de Spin...

Aanmoedigend gejoel. Jojo maakt zich nu al zorgen --

VAN TIJEN

...willen we u ook graag laten zien hoever we gekomen zijn sinds die dagen.

Van Tijen geeft een teken en alle blikken gaan weer naar de deuren van de loods...

Een FOKKER G.1 wordt naar buiten geduwd. Een state-of-the-art gevechtsvliegtuig met dubbele staartbomen en een spanwijdte van meer dan 16 meter. Ooh's en aaah's --

VAN TIJEN

Het paradepaardje van de Nederlandse luchtmacht. Let u op de draaibare geschutskoepel.

Jojo ziet hoe Tony's humeur omgeslagen is en stoot hem vragend aan. Hij kijkt haar somber aan --

TONY

Die heb ik niet gebouwd.
(wijzend op de Spin)
Die heb ik gebouwd.

Maar alle aandacht gaat naar Van Tijen die de G.1 enthousiast aanprijst --

VAN TIJEN

Acht machinegeweren, 400 kilo aan bommen. De Fransen noemen hem al 'de maaier' en die kunnen het weten natuurlijk.

GELACH van het publiek, er worden volop foto's gemaakt.
Tony heeft genoeg gezien en loopt weg.

VERDEROP

staat Tony met zijn rug naar de drukte, starend over de velden van Schiphol, naar de met kalk getekende pijlen op het gras die de windrichtingen aangeven --

ALBERT (O.S.)

Trots?

Tony draait zich om naar Albert, niet geheel zeker of die vraag oprecht op beschuldigend bedoeld was --

TONY

Leuk dat je kon komen.

ALBERT

Als ik geweten had dat het weer één grote reclameshow zou worden...

TONY

Ik wist dit ook niet, geloof me.

Albert lijkt dit antwoord te accepteren --

ALBERT

Ga je hem vliegen? De Spin?

TONY

Als ik nog weet hoe.

ALBERT

Wees voorzichtig, hè.

Tony knikt, probeert subtiel over Jan te beginnen --

TONY

Hoe gaat het? Met jullie?

Albert haalt zijn schouders op, "zijn gangetje", wil er duidelijk niet over uitweiden --

ALBERT

Ben je hier lang?

TONY

We blijven bij m'n moeder, dus tot die ons eruit trapt. Of tot de Duitsers binnenvallen...

ALBERT

Dat gaat niet gebeuren.

TONY

Dat weet ik niet?

ALBERT

Welnee. Vind jij zeker wel fijn,
dat iedereen zo bang is voor
oorlog? Verkoop je meer
bommenwerpers...

TONY

Van Tijen runt de fabriek, ik
hou me daar buiten. Jij denkt
niet dat het oorlog wordt?

ALBERT

Ze laten een beetje hun
spierballen rollen, meer niet.

TONY

Meer niet? Volgens mij doet Hitler
gewoon waar ie zin in heeft.

ALBERT

Een beetje zoals jij dus.

Tony geeft het op, snapt Alberts relaxte houding niet --

ALBERT

Hij is maar vijf maanden ouder
dan ik, Hitler. En ik moet
zeggen, militair gezien is het
behoorlijk indrukwekkend wat hij
voor elkaar krijgt.

Jojo komt aangelopen --

JOJO

Ze vragen of je een vlucht wil
maken.

Tony knikt, loopt achter haar aan, terug naar de hangars.
Hij draait zich nog een laatste keer om naar Albert --

TONY

Ik hoop dat je gelijk hebt.

Albert kijkt Tony na. De zelfverzekerde glimlach
verdwijnt snel van zijn gezicht...

8.08 ARCHIEFBEELDEN

8.08

van het opstijgen van de replica van de Spin.

'Contact!' roept de piloot waarna de propeller wordt
aangeslagen. Met het geluid van een opgevoerde grasmaaier
stijgt het toestel op.

8.09 EXT. BOVEN SCHIPHOL - DAG

8.09

Tony zit op het toestel, genietend van het gevoel van het
vliegen. Het ziet er doodeng uit, maar Tony is niet bang,

zet nog een extra bocht in, kijkt naar het uitzicht. En ineens...

Zijn we terug in de tijd. DE BAVOKERK in Haarlem schiet voorbij. JONGE TONY (21) zit op De Spin en stuurt het ding om de torenspits heen, met een lach op zijn gezicht.

8.10 INT. HUIS OUDERS FOKKER - NACHT

8.10

Terug bij de oude Tony, hij wordt onderzocht door een ARTS in het huis van zijn moeder. De man kijkt met een OTOSCOOP in zijn neus --

JOJO

Waarom ga je dan ook in dat enge ding vliegen?

ANNA

Je had niet eens een sjaal om.

TONY

Eén zo'n vluchtje... Ik heb jaren in open cockpits gevlogen.

ARTS

(rondt het onderzoek af)
En nu heeft u sinusitis.

Tony knikt, toch een beetje geschrokken. Maar niet half zo geschrokken als Jojo --

JOJO

Wat is dat?

ARTS

Een holteontsteking. Het slijmvlies in de neus zwelt op, en dan kan het vocht er niet meer uit. Dat geeft die knallende hoofdpijn.

ANNA

Is het ernstig?

ARTS

Het is pijnlijk. Ik schrijf u een zoutoplossing voor. Maar er zit een obstructie in uw neus, u zou kunnen overwegen die operatief te laten verwijderen. Dat maakt het ademen makkelijker.

TONY

(geïrriteerd)
Ik rook niet, ik drink niet...

Hij denkt er nog even over na, schudt dan zijn hoofd --

TONY
Geeft u me eerst die
zoutoplossing maar.

De arts knikt. Zelf weten. Hij begint te schrijven en
wordt door Anna meegenomen --

ANNA
Zo fijn dat u even kon komen...

Terwijl Anna en de arts de kamer verlaten, ziet Tony de
afkeurende blik van Jojo --

TONY
Ik laat me toch niet zomaar
opereren?

JOJO
Heb je jezelf weleens horen
snurken?

TONY
Daar slaap ik altijd doorheen.

Jojo trekt een gezicht, 'heel leuk'. Tony checkt of zijn
moeder nog steeds met de arts aan het praten is --

TONY
We kunnen ook gewoon een hotel
nemen, hè.

JOJO
Waarom? Ik vind het leuk hier,
bij je moeder.

Dat vindt Tony fijn om te horen. Anna komt de kamer weer
binnen met het doktersrecept in haar hand --

ANNA
Jij kan zo kinderachtig zijn met
dokters...

JOJO
Ik weet er alles van.

ANNA
Net z'n vader. En mochten jullie
nog een kleine krijgen dan zal
die ook wel zo worden.

JOJO
Reken daar maar niet op, hoor.
Zit ik met twee van die kleuters,
moet er niet aan denken.

Anna en Jojo lachen. Tony lacht geforceerd mee, maar
Jojo's opmerking heeft hem onverwacht geraakt.

8.11 INT. HUIS PLESMAN - STUDEERKAMER - NACHT

8.11

Pia Plesman loopt slaperig door de gang, houdt in als ze de studeerkamer van haar vader passeert.

Albert zit nog steeds te werken.

Pia loopt naar binnen en Albert draait zich om --

ALBERT

Kan je niet slapen?

Pia schudt haar hoofd, kijkt naar wat haar vader aan het doen is. Een boel geschreven notities, vol doorhalingen. Een poging tot een nette versie in een schrijfmachine --

ALBERT

Het is nog niet af.

PIA

Wat is het?

ALBERT

Een plan. Zodat het vrede blijft.

Pia weet niet wat ze hoort --

PIA

Wat..?

ALBERT

Als we het van de politici moeten hebben dan wordt het straks weer oorlog, dus ik ben zelf maar begonnen.

PIA

Maar... hoe dan?

ALBERT

Het is nog niet af.

Albert ziet Pia's verbijsterde blik --

ALBERT

Als je vrede wil bewaren dan moet je dat aan de directeuren overlaten. Wij hebben het meeste te verliezen als het straks weer mis gaat.

PIA

De directeuren...

ALBERT

Ja, natuurlijk. Als het oorlog wordt, valt alles stil.

PIA

En dat ga je de Duitsers uitleggen?

ALBERT

En de Engelsen. Ik kies geen partij. Maar als we dit hele gedoe gewoon kalm en zakelijk bespreken, dan komen we er wel uit.

Pia weet niet hoe ze moet reageren, zo belachelijk klinkt het. Dan valt haar blik op de BANK van de studeerkamer, die is opgemaakt als bed --

ALBERT

Ik wil je moeder niet wakker maken.

Pia knikt, gelooft er niks van --

ALBERT

Ga maar lekker slapen. En maak je geen zorgen. We blijven gewoon allemaal veilig hier.

Pia knikt en vertrekt.

Albert wacht tot ze weg is, draait zich dan weer naar zijn werk toe en gaat verder.

8.12 INT. KLM KANTOOR - DAG

8.12

FRITS FENTENER VAN VLISSINGEN (57) komt op hoge poten het KLM kantoor binnen gelopen. In zijn hand een herkenbare BLAUWE DOSSIERMAP.

Drukte op de werkvloer van de KLM, maar Van Vlissingen stoomt door, weet precies waar hij moet zijn.

Hij passeert het bureau van Neeltje die hem nog probeert te stoppen --

NEELTJE

Eh... meneer Plesman is in gesprek...

Maar Van Vlissingen stapt al door de deur --

8.13 INT. KLM KANTOOR - KAMER PLESMAN - DAG

8.13

-- het kantoor van Albert binnen. Albert staat met PIETER GUILONARD (44) naast een wereldkaart waar al verschillende gebieden ROOD gekleurd zijn.

Van Vlissingen houdt het blauwe dossier omhoog. 'PLAN- PLESMAN' lezen we op de kaft --

VAN VLISSINGEN

Dit is waanzin.

ALBERT

Het is het tegenovergestelde van waanzin.

(MORE)

ALBERT (cont'd)
 (tegen Guilonard)
 Lazer maar even op, Piet.

Guilonard bedwingt een grinnik, vertrekt snel. Van Vlissingen wacht tot de deur dicht is --

VAN VLISSINGEN
 Ik zal net doen of ik dit niet gelezen heb.

ALBERT
 Denk je dat we eerst de Britten of de Duitsers moeten polsen?

VAN VLISSINGEN
 ...geen van beide!

ALBERT
 Ik overtuig ze. Je weet dat ik dat kan, Frits.

VAN VLISSINGEN
 De directeur van de KLM gaat niet op bezoek bij *Adolf Hitler*. Dat laat je over aan politici.

ALBERT
 Politici...

Albert loopt naar zijn bureau, zoekt in een la --

VAN VLISSINGEN
 Zet jezelf niet in de schijnwerpers. Je hebt het over staatspolitiek hier.

Albert legt een FOTO op zijn bureau en wijst erop --

ALBERT
 En hier was je gewoon op vakantie?

Van Vlissingen kijkt naar de foto. Hij is erop te zien, zittend op het balkon van het DEUTSCHES OPERNHAUS in Berlijn, vlak naast ADOLF HITLER en JOSEPH GOEBBELS.

Van Vlissingen loopt rood aan --

VAN VLISSINGEN
 Ik zat daar voor de Handelskamer.

ALBERT
 Jij zit bijna bij hem op schoot, man. Dus ga mij nou niet de les lezen. Jij bent vriendjes met die lui, dus jij kan me binnen krijgen.

VAN VLISSINGEN
 Ik verbied jou om dit plan buiten deze muren te laten lezen.

ALBERT

Je verbiedt het me!?

Albert stapt woedend op Van Vlissingen af, die ineens heel stil wordt --

ALBERT

Denk je dat je nog steeds de positie hebt om mij dingen te verbieden? *Ik ben Plesman van de KLM!*

Van Vlissingen kijkt Albert in stilte aan. Deels kwaad, deels teleurgesteld.

Na een lang moment draait hij zich om en loopt hij weg. Hij trekt zachtjes de deur achter zich dicht terwijl Albert hem briesend nakijkt.

8.14 INT. HUIS PLESMAN - SLAAPKAMER - DAG

8.14

Ochtend. Albert voor de spiegel in de badkamer, zijn kin ingezeept. Hij pakt zijn SCHEERMES op, maakt het nat...

Maar als hij opkijkt, kijkt JONGE ALBERT (31) ons onverwacht via de spiegel aan --

JONGE ALBERT

Klim er maar op dan.

Achter Albert verschijnt het hoofd van JONGE JAN (7), hij staat op een krukje achter zijn vader. Jonge Albert geeft hem het scheermes --

JONGE ALBERT

Met de haartjes meescheren dus.

JAN

Ik zie ze niet door de zeep.

JONGE ALBERT

Begin maar bij mijn oor en dan langzaam naar beneden.

Jan doet het, leunend op de schouder van zijn vader --

JONGE ALBERT

Heel goed. Nou m'n kin. Rustig, nee niet zo snel, auw!

Jan schrikt. Een klein beetje BLOED op zijn vaders kin --

JONGE ALBERT

Wat zeg ik nou net?

JAN

Doet het pijn..?

JONGE ALBERT

Ik kan wel wat hebben, hoor.

CUT TO:

Terug naar de werkelijkheid. De oudere Albert staat nog steeds voor de spiegel, zijn kin nog ingezeept. De laatste woorden van Jan echoën door.

Hij kijkt zichzelf in de ogen, pakt een handdoek en veegt de zeep van zijn gezicht.

8.15 INT. HUIS PLESMAN - DAG**8.15**

Als Albert de woonkamer binnenkomt, zitten Pia, Appie en Suze daar, luisterend naar de radio. COUNT BASIE, met One O'Clock Jump --

ALBERT

Zet uit die rotmuziek, het is om gek van te worden.

Appie loopt naar de radio en draait aan de knop. Terwijl Albert in zijn stoel ploft, verlaat Suze de kamer --

ALBERT

Ik wist niet dat jij ook luisterde. Suus. Suus...

Maar ze is al weg. Albert verbijst zich, maar pakt zijn PLAN-PLESMAN erbij en begint te werken.

Appie vindt een zender met nieuws op de radio --

RADIOJOURNAAL (V.O.)

*...de onderhalingen tussen
Hitler en Stalin zijn hedennacht
geëindigd met een akkoord over
een niet-aanvalspact tussen
Duitsland en Sovjet-Rusland.*

Appie en Pia kijken meteen verschrikt naar hun vader, maar Albert blijft uiterlijk koel --

RADIOJOURNAAL (V.O.)

*Daarnaast beloven beide naties
geen steun aan elkaars vijanden
te leveren...
(etc.)*

Appie zet het toestel uit --

APPIE

Dan heeft ie nou z'n handen vrij, Hitler. Voor ons.

ALBERT

Appie, maak je zusje niet bang.

PIA

Hij maakt me niet bang...

ALBERT

Maak je nou maar geen zorgen. Ik
ben er mee bezig.

Appie en Pia kijken in verbijstering naar hun vader die
druk aan het schrappen en het schrijven is in zijn plan.

Uiteindelijk vertrekken ze allebei naar de keuken, waar
Suze COUNT BASIE heeft opgezet. Albert werkt door.

8.16 INT. FOKKERFABRIEK - DAG

8.16

Co van Tijen haast zich met bouwtekeningen door de drukke
fabriekshal, waar aan nieuwe G.1's gewerkt wordt.

Tony loopt achter hem aan, lijkt niet door te hebben dat
Co amper luistert --

TONY

Mijn nieuwe jacht in New York,
heeft me een godsvermogen
gekost, maar het is een
revolutie, Cor.

VAN TIJEN

(deelt tekeningen uit)
Een revolutie...

TONY

Voor de scheepsbouw. En weet je
wat ik wil?

VAN TIJEN

Nee, Anthony, ik weet niet wat
je wil.

TONY

Dat ie binnen twee jaar
achterhaald is.

Van Tijen loopt om een G.1 in wording heen, inspecteert
de naden op de romp --

TONY

We moeten blijven vernieuwen,
anders sta je stil.

VAN TIJEN

Moet ik je een paar tekenaars
lenen voor je boot? Is dat het?

TONY

Nee, ik... ik vertel gewoon...

VAN TIJEN

We draaien overuren voor de G.1.
Orders uit Spanje, Denemarken,
Zweden...

TONY

Ik weet dat je druk bent-

VAN TIJEN

Binnenkort de Belgen, de Finnen,
de Turken...

TONY

Het is een geweldige kist, prima.

VAN TIJEN

En dan heb ik het nog niet over
onze eigen defensie! Dus je
snapt dat ik geen tijd heb om
over boten te praten.

Van Tijen wil al door, maar Tony houdt hem tegen --

TONY

Wie z'n naam staat er op dat
toestel? Jij werkt hier alleen
maar omdat ik je ooit heb
aangenomen. Dus als ik wil
praten over boten, dan heb jij
gewoon maar te luisteren!

Arbeiders schrikken op van de uitbarsting. Van Tijen
zucht, legt zich er bij neer en wacht af. Maar nu het
zover is, weet Tony niet goed wat hij moet zeggen --

TONY

Wat staat er op stapel voor de
KLM?

VAN TIJEN

Niks.

TONY

Helemaal niks?

VAN TIJEN

Je weet hoe Plesman erover denkt.

TONY

Dat is niet goed. Als we de
burgerluchtvaart kwijtraken...

VAN TIJEN

Die zijn we al een hele tijd
kwijt.

Terwijl Tony dit in stilte verwerkt, valt het Van Tijen
op dat zijn arbeiders het werk hebben neergelegd en zich
rond een radio hebben verzameld --

VAN TIJEN

Wat is er aan de hand? Waarom
werken jullie niet?

ARBEIDER
Duitsland is Polen
binnengevallen, meneer...

Van Tijen vloekt binnensmonds. Een geschokte stilte onder de arbeiders terwijl ze luisteren naar het nieuws --

RADIOJOURNAAL (V.O.)
...verwacht wordt dat de Engelse
regering op korte termijn met
een reactie komt...

Tony buigt zich naar Van Tijen toe --

TONY
Misschien moet je die Nederlandse
kisten maar voorrang geven.

8.17 INT. KLM KANTOOR - DAG

8.17

TELEFOONS gaan continu, personeel loopt af en aan, het is chaos bij de KLM.

Albert en Guilonard staan naast de wereldkaart, waar nu nog meer RODE GEBIEDEN op aangegeven staan. De mannen proberen de paniek uit hun stem te houden --

ALBERT
Waar kunnen we heen over zee?

GUILONARD
Kopenhagen, Oslo...

ALBERT
Maar dus niet meer op Duitsland,
Hongarije, Italië...
Godverdegodver!

GUILONARD
We moeten de Indië-lijn
stopzetten.

ALBERT
Dat gaat niet gebeuren, daar
komt al ons geld vandaan, die
moet blijven vliegen.

GUILONARD
Maar hoe dan?

Neeltje schaart zich bij hen, telefoon in haar hand --

NEELTJE
Ik heb Parmentier voor je.

ALBERT
Die bel ik wel terug.

NEELTJE
Hij zegt dat het haast heeft.

GUILONARD

Ples, moet ik Batavia proberen te bereiken? Dan kunnen we misschien-

ALBERT

Allemaal *koppen dicht!*

Het hele kantoor valt stil. Iedereen staart naar de baas.

Albert staart naar de kaart, mompelt in zichzelf --

ALBERT

We moeten blijven vliegen...

Neeltje en Guilonard delen een bezorgde blik, niemand durft Albert in zijn gedachtes te storen, behalve --

HANS (O.S.)

Pa?

Albert draait zich om en ziet tot zijn verbazing Hans staan --

HANS

Ik heb m'n oproep gekregen. Ik moet het leger in, pa.

ALBERT

Oh.

HANS

Ja.

ALBERT

Weet je moeder het al?

HANS

Nee.

ALBERT

Een beetje trainen, goed voor je lijf.

Hans kijkt hem niet-begrijpend aan --

ALBERT

Ik heb een hele leuke tijd gehad in het leger. Discipline, kameraadschap...

HANS

Jij hoefde niet echt te vechten.

ALBERT

Jij ook niet. We blijven gewoon weer neutraal. Hitler heeft gegarandeerd dat Nederland-

Hans draait zich met een ruk om en loopt weg. Albert voelt de blikken van zijn personeel --

ALBERT

Ik bel je vanavond wel even, ja?

Geen reactie meer van Hans, Albert draait zich naar Neeltje --

ALBERT

Wat wou Parmentier?

8.18 EXT. SCHIPHOL - DAG

8.18

Albert loopt achter KOENE DIRK PARMENTIER (35) aan, die van het luchthavengebouw loopt in de richting van een klaarstaande DAF TRADO waar enkele piloten in wachten --

ALBERT

Nee, godverdomme, ik ga er niet mee akkoord, Dirk.

PARMENTIER

Het is niet echt mijn beslissing, baas.

ALBERT

Precies, je werkt voor mij!

PARMENTIER

Alle reserve-officieren zijn gemobiliseerd, daar kunnen wij ook niks aan doen.

ALBERT

Zonder jullie kan ik het binnenlandse net wel sluiten.

Parmentier gooit zijn tas in de wagen en laat zich erin hijsen --

PARMENTIER

Het spijt me echt.

ALBERT

Maar we moeten blijven vliegen!

PARMENTIER

We blijven ook wel vliegen...
(de truck rijdt weg)
Maar niet met passagiers.

Albert kijkt de wagen gefrustreerd na. Als hij zich omdraait ziet hij IWAN SMIRNOFF (44) staan --

IWAN

Ik ben er nog, baas.

Albert zucht, slaat zijn arm om Smirnoff heen en loopt samen met hem terug naar het hoofdgebouw --

ALBERT

Kan jij die Stalin van je niet eens laten weten dat ie een enorme klootzak is?

IWAN

Geen probleem, baas.

8.19 EXT. BOS - DAG (ANYWHERE)

8.19

Tony, Jojo en Anna maken een wandelingetje. Jojo ondersteunt Anna, die niet zo goed meer kan lopen --

ANNA

Oh kijk, die vlinderstruik die bloeit nog steeds. Mooi hè.

JOJO

Schitterend.

Jojo maant Tony met een blik om te zeggen wat hij moet zeggen --

TONY

Eh... ma? Jojo en ik gaan binnenkort weer terug naar Amerika.

ANNA

Ach. Nu al weer?
(schrikt)
Als jullie soms liever in een hotel blijven...

TONY

Nee, dat is het niet. Op de fabriek hebben ze me niet nodig. Mijn jacht ligt in New York. Ik heb hier niks meer te zoeken.

ANNA

Als je me maar belt.

TONY

Ja... maar we dachten...

JOJO

Zou je het niet leuk vinden om met ons mee te gaan?

ANNA

Ik? Naar Amerika? Schei uit.

JOJO

Het is een geweldig land.

ANNA

Ik ken daar niemand. En je vader ligt hier.

TONY

Straks lig je er naast.

Jojo kijkt Tony vermanend aan. Ook Anna schrikt --

ANNA

Nou zeg. Ik kan nog wel even mee, hoor.

TONY

Dat bedoel ik niet. Het wordt oorlog. Het is al oorlog, en ze komen ook hierheen.

Anna kijkt even naar Jojo, die knikt dat ze het met Tony eens is --

TONY

Dan kan ik je hier toch niet achterlaten?

Anna zwijgt, denkt erover na, het zit haar niet lekker --

JOJO

Het hoeft niet voor altijd.

TONY

Tot het hier weer veilig is.

ANNA

Een soort vakantie...

TONY

Ja, een lange vakantie.

ANNA

Hebben jullie daar wel plek voor mij?

TONY

Plek zat!

ANNA

Het zou wel een avontuur zijn...

Tony ziet dat hij zijn moeder heeft overtuigd en deelt een opgeluchte blik met Jojo.

Dan grijpt hij ineens naar zijn voorhoofd en sluit zijn ogen van de pijn, hij KERMT het uit en zakt door zijn knieën. Jojo en Anna gaan bezorgd naast hem zitten --

ANNA

Jojo, heb jij die spoeling bij je?

TONY

Die troep helpt niet.

Tony graait wat tissues uit zijn zak en probeert te snuiten, het lijkt alleen maar meer pijn te doen.

Na een aantal pogingen zakt de pijn. Tony haalt diep adem en opent zijn ogen weer --

JOJO
Je gaat jezelf laten opereren,
hoor je me?

ANNA
Ik bel vanmiddag de dokter.

TONY
Niet in Nederland. Die
kwakzalvers konden papa ook niet
redden.

ANNA
Zo kan het toch niet?

TONY
In Amerika. Als we thuis zijn.
Daar zijn de beste dokters.

ANNA
Beloofd?

TONY
Voor jou? Beloofd.

Dat heeft Jojo eerder gehoord, maar ze laat het er maar bij.

8.20 INT. HUIS PLESMAN - DAG

8.20

Hans trekt zijn UNIFORM recht voor een spiegel. Hij hijst een WITTE TAS over zijn schouder, trekt zijn groen-grijze outfit recht en voelt aan de patroontasjes.

Suze helpt hem met het vasthaken van zijn bajonet, controleert al zijn knopen en stoft zijn schouders af --

SUZE
Je ziet er knap uit.

ALBERT (O.S.)
Wat heeft ie dan gezegd?

Suze en Hans kijken op.

IN DE STUDEERKAMER

staat Albert te bellen. Hij ziet zijn vrouw en zoon kijken, wijst kort op het uniform van Hans en steekt zijn duim omhoog.

Hans kijkt naar zijn spiegelbeeld en fronst --

HANS
Ik zie eruit als een mijnwerker
met smetvrees.

Vanaf de eettafel kijken Pia en Appie toe. Suze pakt met gezonde walging de KARABIJN die tegen een stoel geleund staat, hijst hem bij Hans om de schouder --

ALBERT (O.S.)

Dat is volstrekt onredelijk! En als we over zee vliegen?

Hans trekt de patroontasjes in de juiste richting en snoert de bajonet vast. Appie wijst op de witte zak --

APPIE

Waar is dit voor?

HANS

Dat is een broodzak. Voor brood.

APPIE

Brood?

HANS

Als we boterhammen willen smeren voor de moffen denk ik.

Appie lacht, maar Hans ziet via de spiegel dat het met tegenzin ging. Hans haakt de karabijn af --

HANS

Wil je hem even vasthouden?

Suze kijkt toe hoe Hans zijn broertje laat zien hoe je een karabijn beethoudt --

HANS

Hier. Hand zo. Daaronder. Juist.

APPIE

Jaja, let jij nou maar op je broodzak. Klootzak.

Hans zet Appie de helm op --

HANS

Sukkel.

APPIE

Zakkenwasser.
(kijkt in spiegel)
Jan zou zich kapot lachen.

Aan de eettafel schiet Pia vol. Suze houdt zich groot --

HANS

Ik moet gaan.

Pia komt op Hans afgerend en omhelst hem. Daarna Appie.

Suze veegt een traan weg en geeft Hans een paar flinke zoenen --

SUZE
Wees voorzichtig.

HANS
Ja, mam.

Hans loopt weg, kijkt door de deur van de studeerkamer waar zijn vader nog steeds aan het bellen is --

ALBERT
Vanaf Malmö dan. Kan dat?
(ziet Hans)
Oh, wacht even, Piet...

Met de hoorn nog in zijn hand loopt Albert de studeerkamer uit. Hans loopt op hem af.

Albert steekt zijn hand uit --

ALBERT
Veel plezier.

Hans kijkt ongelovig naar de uitgestoken hand, kan niet anders dan hem schudden.

Voor hij iets heeft kunnen zeggen heeft Albert zich weer omgedraaid en zijn telefoongesprek hervat --

ALBERT
Dan vliegen we toch op Engeland met de Douglassen, duurt alleen iets langer.

Hans vertrekt. Suze kijkt woedend in de richting van Albert, maar die heeft het niet eens door --

ALBERT
Wat? Weet ik 't, flikker die dingen maar op kantoor neer.

8.21 INT. KLM KANTOOR - DAG

8.21

Stapels en stapels met POSTZAKKEN op het KLM kantoor. Het personeel moet zich in bochten wringen om er langs te kunnen.

Te midden van deze chaos praten Albert en Guilonard met MARINUS DAMME (63), lid van de Raad van Bestuur en directeur van de PTT --

ALBERT
Wat wil je dat ik doe? De Fransen laten ons ook al niet meer over vliegen.

DAMME
Dan wil ik dat je in de kranten zet dat de Indië-lijn officieel gestopt is.

ALBERT

Dat is het einde van de KLM!

DAMME

Dan stoppen mensen tenminste met post sturen. Ik kan dit namens de PTT niet toestaan, dan vervoeren we het wel weer per trein.

Dat geeft Albert een idee en hij draait zich meteen naar de wereldkaart. Guilonard beseft al snel wat Albert van plan is en ziet het niet zitten --

ALBERT

Wie kennen we bij de Duitse spoorwegen?

GUILONARD

Albert, nee...

Albert trekt een PIN uit de kaart en verplaatst hem van Nederland naar Italië --

ALBERT

Passagiers, piloten en post gaan voortaan vanaf Nederland met de trein naar Napels, en vliegen vanaf daar naar Batavia. Zo. Opgelost.

Guilonard zucht. Damme vindt het een wonderlijke oplossing, maar legt zich er bij neer.

Albert blijft staren naar de wereldkaart --

ALBERT

We moeten blijven vliegen...

We gaan langzaam in op het lijntje dat gespannen is tussen KOPENHAGEN en AMSTERDAM...

8.22 INT. DC-3 - DAG

8.22

Aan boord van DE MEES, een nieuwe DC-3, zitten negen passagiers rustig de krant te lezen, uit het raam te kijken, of te slapen.

Stewardess JENNY (24, wordt geïntroduceerd in 7 met weinig of geen dialoog) loopt door het middenpad en deelt kranten uit.

Dan -- een HARD GETIK -- tegen de romp van het vliegtuig.

De passagiers kijken op, het TIKKEN houdt aan en Jenny haast zich door het middenpad.

IN DE COCKPIT

draait piloot JAN MOLL (39), die we voor het laatst zagen aan boord van de Uiver, zich naar Jenny toe --

MOLL

Ze schieten! Ik duik de wolken
in, dan raak ik hem wel kwijt.

Als hij Jenny's geschrokken blik ziet --

MOLL

Zeg niks tegen de passagiers!

Jenny knikt en loopt terug.

IN DE CABINE

tovert Jenny een glimlach op haar gezicht --

JENNY

Een... een losse antennedraad.
Niks om u zorgen over te maken.

Ze loopt door het middenpad naar achteren... en schrikt
als ze bij de achterste bank komt.

Een ZWEEDSE MAN ligt half onderuitgezakt op zijn stoel,
zijn vest rood gekleurd met bloed. Hij krijgt geen lucht,
bloed uit zijn mond. Hij kijkt smekend naar Jenny...

Ze pakt zijn hand vast, weet niet wat ze moet doen...

De man sterft voor haar ogen.

Jenny kijkt om zich heen, geen van de passagiers heeft
door wat er zojuist gebeurd is.

Ze pakt een DEKEN en legt die over de overleden man heen,
zodat zijn wonden niet meer zichtbaar zijn.

8.23 EXT. SCHIPHOL - DAG

8.23

De Mees is geland, de passagiers stappen uit.

Onderaan de trap staan Albert, Neeltje en Guilonard de
passagiers op te wachten met een geforceerde glimlach.

Als de laatste passagier richting het hoofdgebouw
vertrekt, gebaart Albert naar twee klaarstaande
ZIEKENBROEDERS die met een stretcher aan komen rennen.

De laatste die uitstapt is Jan Moll, en hij is woedend --

MOLL

Boven open zee!

ALBERT

Ze hebben zich vergist.

MOLL

Vergist? Er staat toch 'Holland'
op die kist?

GUILONARD

We hebben een excuusteleggram
ontvangen.

ALBERT

En we gaan alle Douglassen
oranje verven, dit gebeurt ons
niet nog een keer.

MOLL

Maar... dit is toch een
oorlogsverklaring?

Hij moet een stap opzij doen als de ziekenbroers passeren
met op de brancard met de overleden Zweed --

ALBERT

Geen oorlogsverklaring, een
vergissing. En geen gepraat met
reporters, anders durft er
niemand meer te vliegen.

MOLL

En terecht!

ALBERT

De KLM vliegt over de hele
wereld en dat blijft zo!

MOLL

Dit is belachelijk.

ALBERT

Wat moeten we dan? Alleen naar
Londen op en neer? Dat is hoe we
twintig jaar geleden begonnen!

Maar Albert heeft zichzelf op een idee gebracht, hij
kijkt naar Neeltje --

ALBERT

Heb jij mijn plan bij je?

Neeltje kijkt in haar tas en haalt de blauwe dossiermap
tevoorschijn --

NEELTJE

Ja, hier.

ALBERT

(tegen Guilonard)

De late dienst naar Londen, zit
die vol? Dan gooi je er maar
twee man uit, voor mij en
Neeltje. Waarschuw ze daar dat
Plesman eraan komt, en ik wil
vandaag nog iemand van de
foreign office spreken.

GUILONARD

Waarover?

ALBERT

Over m'n plan! Dit gesodemierter
moet nou eindelijk eens een keer
afgelopen zijn.

Albert beent weg, de wanhoop nabij.

8.24 INT. HUIS OUDERS FOKKER - DAG

8.24

Tony onder een handdoek, boven een bak met kokend
water --

TONY

Hoe lang moet ik dit volhouden?

Anna en Jojo zitten op de bank, bladerend door
fotoboeken --

JOJO

Tot al dat groene snot uit je
neus is.

TONY

Ik mag toch wel iets overhouden?
Dit is niet echt heel fijn.

Jojo rolt met haar ogen en Anna moet lachen. Ze wijst op
een foto --

ANNA

Kijk nou wat een jonge vent nog.
Hier was ie net terug uit Duitsland.

JOJO

Ja, en twintig kilo lichter.

TONY

Ik was uitgehongerd!

Anna slaat de pagina om en ziet een foto van Tony en
Herman op de ELTA. Het maakt Anna emotioneel --

ANNA

Ach, Herman... Die was zo trots
op Tonnie.

Tony haalt de handdoek van zijn hoofd en luistert
verbaasd mee --

JOJO

Kan ik me voorstellen.

ANNA

Iedereen nodigde hij uit voor de
ELTA. En toen het in Amerika zo
goed ging, liet Herman zelfs de
Amerikaanse krant overkomen.

Dit is allemaal nieuws voor Tony, die het in stilte verwerkt --

ANNA

Die oorlogsvliegtuigen vond
Herman maar niks, maar toen
Tonnie voor de burgerluchtvaart
ging bouwen... 'We hebben toch
iets goeds gedaan met die
jongen,' zei hij altijd. Ze zijn
Tonnie heel wat verschuldigd in
dit land, als je het mij vraagt.

Jojo en Anna bladeren verder, maar Tony hoort hun
gebabbel al niet meer. De woorden van zijn moeder hebben
iets met hem gedaan.

Er ontstaat een wilskrachtige blik in Tony's ogen, die we
al een tijdje niet meer gezien hebben...

Hij staat op en vertrekt. Jojo en Anna hebben het pas
door als de deur met een KLAP dichtvalt --

ANNA

Tonnie?

De twee vrouwen kijken elkaar verbaasd aan.

8.25 EXT. WHITEHALL - DAG (ANYWHERE)

8.25

Albert heeft een haastig gesprek met foreign secretary
LORD HALIFAX (58), die met stevige pas van de ene
afspraak naar de andere loopt.

Tekst in beeld: 'Whitehall, Londen' --

HALIFAX

We are at war, mr. Plesman. I
really don't have time for this.

ALBERT

(stevig accent)
But that is why I am here. To
stop it.

HALIFAX

Oh, but that's easy, just tell
uncle Adolf to stop invading
other people's countries.

ALBERT

I will. I will do that.

HALIFAX

I'm sure. Well, you haven't been
invaded yet.

ALBERT

But if they do, we have no chance. They're too strong.

HALIFAX

I'm aware, thank you.

ALBERT

So I wrote a plan...

HALIFAX

Please, mr. Plesman...

ALBERT

Please read it? Just... read the... the thing! We flew all the way here verdomme nog aan toe.

Lord Halifax houdt in, niet gewend op deze toon aangesproken te worden. Neeltje verschijnt aan Halifax' zijde en overhandigt hem het plan.

Halifax opent de map, terwijl hij Albert bekijkt --

HALIFAX

I heard stories about you. An old friend of mine used to go on and on about this mad Dutchman who crashed his plane in the sea and came swimming to London. All for some aeroplanes apparently.

Albert krijgt een glimlach op zijn gezicht --

ALBERT

Godverdomme, dat is lang geleden...

Terwijl Halifax door het plan bladert, ziet Albert de verbijsterde blik van Neeltje --

ALBERT

Heb ik dat nooit verteld?

'Nee!' zegt Neeltjes blik. Intussen is Halifax gevorderd in het lezen van het plan, en hij kan amper geloven wat hij leest --

HALIFAX

You can't be serious.

ALBERT

Very serious, so if you can discuss this with Chamberlain?

HALIFAX

Absolutely not! This is defeatism! Britain will not roll over for Germany.

ALBERT

But you have to give them something.

HALIFAX

We've tried that, but there's no reasoning with them. Listen to me, there will be no more Munichs.

Halifax begint weer te lopen en Albert moet een stapje bijzetten om hem bij te houden --

ALBERT

But, but, if I can get the Germans to agree with this..?

HALIFAX

Then you're a bigger man than I am, Plesman. If you'll excuse me.

Halifax geeft het blauwe dossier terug en loopt verder, laat Albert en Neeltje achter. Gek genoeg lijkt Albert niet erg teleurgesteld --

NEELTJE

Het spijt me, Albert.

ALBERT

Waarom? Als ik de moffen aan de tafel krijg, dan overweegt ie het.

Hij ziet Neeltjes twijfel maar wuift het weg --

ALBERT

Dat is een politicus, je moet een beetje tussen de regels door lezen.

Neeltje ziet Albert met stevige tred weglopen maar heeft er een hard hoofd in...

8.26 INT. DC-3 - DAG

8.26

Albert in de DC-3 terug naar Schiphol. Hij leunt met zijn hoofd tegen het raam, starend naar buiten.

Hij lijkt een stuk minder zeker van zijn zaak nu.

Neeltje zit aan de andere kant van het pad, ze kijkt ook naar buiten.

Het opbouwende bulderen van de motoren bouwt toe naar --

8.27 INT. KLM KANTOOR - VERGADERZAAL - DAG

8.27

-- PLOP! -- de kurk van een fles champagne. Albert staat bij het raam en kijkt naar buiten. Achter hem worden glazen ingeschonken voor de volledige Raad van Bestuur.

De Raad, inclusief EDDY FULD (49), viert de jaarcijfers --

VAN VLISSINGEN

In oktober 1919 richtten wij de KLM op en nu, na twintig jaar, maken we voor het eerst winst. Heren, gefeliciteerd. Op alle 73.609 guldens. Een prachtig jaarrapport.

Een beschaafd APPLAUSJE, toch is de stemming niet optimaal. Fuld leest teneergeslagen door het jaarverslag en ook Albert bedankt voor de champagne --

FULD

Jullie weten waarom we winst maken, toch?

VAN VLISSINGEN

Staat allemaal in het jaarverslag.

FULD

(leest voor)
...valt niet te ontkennen dat de verplaatsing van bevolkingsgroepen een stimulerende invloed hadden op het luchtverkeer...

DAMME

Vraag en aanbod.

FULD

Joodse vluchtelingen, daar hebben we het over. Kunnen we dat in ieder geval *hier* hardop zeggen? Er staat een oorlog voor de deur en wij drinken champagne.

Er valt een geladen stilte. Fuld heeft zijn zegje gedaan, pakt een glas en leegt het in één teug --

ALBERT

Verder nog iets? Ik heb het druk, heren.

VAN VLISSINGEN

Een dankwoord, lijkt me, voor de man die ons al twintig jaar weet te verrassen.

Van Vlissingen kijkt Albert recht aan, geen greintje van humor in zijn ogen --

VAN VLISSINGEN

Al vanaf het moment dat hij
zonder toestemming naar Engeland
vertrok...

Albert slikt. Van Vlissingen weet van zijn tripje naar
Halifax...

VAN VLISSINGEN

...voor de ELTA. Maar al
luistert hij soms slecht naar
onze adviezen, toch hopen we van
harte dat hij nog lang aan het
hoofd van dit bedrijf zal staan.

Albert snapt het. Een dreigement. Glazen gaan de lucht
in. Albert en Van Vlissingen blijven elkaar aankijken --

FULD

Verder op de agenda alleen nog
die nieuwe F.24's. Tekeningen
komen onze kant op. Prijs is
redelijk.

ALBERT

Sorry... de F wat? Nieuwe kisten
van Fokker..? Voor ons?

FULD

Ja. En we zullen ze moeten kopen
ook, ben ik bang.

Van het totale onbegrip op Alberts gezicht --

8.28 EXT. FOKKERFABRIEK - DAG

8.28

-- naar de verbeten woede waarmee hij het terrein van de
Fokkerfabriek op loopt, om verhaal te gaan halen.

Maar voor hij de fabriek kan bereiken: *BWÈÈÈÈÈP*-- *BWÈÈÈÈÈP*
-- *BWÈÈÈÈÈP* -- de sirenes gaan af.

Voor Albert iets kan doen vliegen overal VLUCHTDEUREN
open. Het personeel komt naar buiten gerend. Albert komt
terecht in de vluchtende massa, waaronder Co van Tijen --

ALBERT

Waar is Fokker?

VAN TIJEN

Niet nu, luchtoefening.

Albert laat zich meevoeren, maar ziet dan Tony op zijn
doeie gemakje de fabriek uitkomen. Hij wandelt naar een
SCHUILKELDER toe, afgezet met zandzakken.

Albert haast zich naar hem toe en bereikt hem terwijl
Tony net door het metalen luik klimt --

ALBERT

Anthony!

TONY

Hee Ples! Kom je gezellig mee
schuilen?

Tony klimt naar binnen. Albert twijfelt... en kruipt dan uiteindelijk achter Tony aan naar binnen.

8.29 ARCHIEFBEELDEN**8.29**

van een luchtbeschermingsoefening in de Fokkerfabriek. Een spandoek met opschrift 'Fiets Meenemen' wordt uitgerold, leden van de brandploeg komen aanrennen met waterslangen. Een nep-brandje wordt geblust.

8.30 INT. SCHUILKELDER - DAG**8.30**

In een schuilkelder zitten Albert en Tony tegenover elkaar. Ze zijn de enige twee mannen in deze kelder. Van buiten klinken de SIRENE en geschreeuwde COMMANDO'S.

Albert kijkt om zich heen. Gasmaskers met het Fokker logo hangen klaar. Een praatbuis naar de andere kelders. En natuurlijk Tony, die hem geamuseerd aankijkt --

TONY

Wat kan ik voor je doen?

ALBERT

Die nieuwe kisten van je, ik ga ze niet kopen. En dan kan je het wel via de regering spelen, maar Colijn kan mij ook niet dwingen.

TONY

Ik heb Colijn alleen maar gezegd dat ik zoveel voor onze defensie doe tegenwoordig...

ALBERT

Ja, uit de goedheid van je hart zeker.

TONY

...dat het wel een beetje raar is dat de KLM geen burgerkisten meer van me koopt. Nou, dat begreep hij wel.

TONY

Chantage, dat is het. Je maakt gebruik van de angst-

TONY

Ik maak van de nood een deugd.

ALBERT

Godverdomme, je hebt het niet eens nodig, man!

TONY

Heb je de bouwtekeningen wel bekeken?

ALBERT

(vermoeid)

Ik ga dit gesprek niet meer met jou voeren. Je loopt al jaren achter op de Amerikanen.

TONY

Maar bedenk je dan wat we van die jagers leren, dat kan ik toch allemaal toe gaan passen op burgerkisten?

ALBERT

Wat? Mitrailleurs voor de stewardessen?

TONY

Voor lastige klanten.

Albert lacht kort, ondanks zichzelf --

TONY

Of je het nou leuk vindt of niet, mijn vliegtuigen worden alleen maar beter door een oorlog. Dat was vijftwintig jaar geleden ook zo.

ALBERT

Godzijdank voor de oorlog (!)

TONY

Die kisten moesten ineens sneller, hoger, bewapend, nou dan bouw ik dat. Dat is wat ik doe. En doe nou maar niet of je daar geen profijt van hebt gehad want zonder Fokkers was er helemaal geen KLM geweest.

Albert schiet in de lach --

TONY

De F.II, de eerste vlucht naar Indië, de Pelikaan, allemaal van mij.

ALBERT

En de Uiver was een Douglas.

TONY

Maar Douglas bouwt toch ook bommenwerpers! Er is geen vliegtuigbouwer op aarde die dat niet doet. Maar alleen op mij word jij kwaad.

Albert laat dat even op zich inwerken. Het stemt hem moedeloos --

ALBERT

Ik wou landen met elkaar verbinden, de wereld kleiner maken. Meer begrip, nooit meer oorlog, vliegen voor de vrede. En wat krijg je? Betere vliegtuigen, dus meer verwoesting, meer doden.

TONY

Ik bouw ze alleen maar.

ALBERT

Doe niet zo naïef, man. Dit hele gedoe met Duitsland is trouwens jouw schuld.

Die zag Tony niet aankomen --

TONY

Dat mag je me even uitleggen.

ALBERT

Jouw dealtje met die Russen, die werkten toen al samen met de moffen, en dat wist je. Die hebben zich stiekem kunnen herbewapenen in Rusland omdat jij er geld in zag.

TONY

Dus nu heb ik een tweede oorlog op m'n geweten?

ALBERT

Niet dan?

TONY

Man, wat moet jij mij haten.

ALBERT

Ik haat je helemaal niet.

Albert meent het, is zelfs verbaasd dat Tony dat dacht. En die oprechte verbazing van Albert komt voor Tony dan weer als een verrassing.

Er valt een stilte. Buiten zijn de sirenes opgehouden. Als Tony weer praat klinkt zijn stem zachter --

TONY

Waarom denk je dat ik een nieuwe kist aan je wil verkopen? Denk je dat ik wil dat mensen mij zich herinneren als de man van de oorlogskisten?

ALBERT

Maakt het jou iets uit wat mensen van je denken dan?

TONY

Ik heb geen kinderen, ga ik niet krijgen ook. Mijn vliegtuigen zijn *mijn* kinderen, dan wil ik toch dat die goed terecht komen?

Tony beseft te laat dat hij zich op gevoelig terrein begeeft, hij stamelt een excuus maar Albert houdt zijn hand omhoog --

ALBERT

Nee, is oké. Ik eh... ik denk veel aan hem de laatste tijd. Aan Jan. Als hij wist dat wij hier samen opgesloten zaten...

TONY

We zitten niet opgesloten. Je kan weg wanneer je wil.

Maar toch blijft Albert zitten --

ALBERT

Hij vond alles aan jou fantastisch. Hij wilde jou zijn. Zijn hele leven.

Alberts kaken malen. Ook Tony heeft het moeilijk --

ALBERT

En nu... zonder hem...

Hij haalt zijn schouders op om te zeggen, 'wat heeft het allemaal nog voor zin'.

TONY

Maar je hebt nog drie kinderen, Albert.

ALBERT

Hans zit in het leger nu...

Tony knikt, snapt de gevaren die dat met zich meebrengt --

ALBERT

Ik heb een plan, een *goed* plan, zodat het vrede kan blijven. Maar niemand luistert naar me.

TONY

Als niemand luistert moet je
harder schreeuwen.

ALBERT

De Engelsen hebben me
afgeserveerd, de Duitsers krijg
ik niet eens te spreken...

TONY

Wil je Göring ontmoeten?

Een verbouwereerde Albert --

TONY

Zou dat helpen? Dat kan ik wel
regelen. Ken die gek al zo lang.

ALBERT

Jij kan me tegenover Hermann
Göring krijgen?

TONY

Oud piloot, hè. We hebben nog in
ons nakie in de Somme gezwommen
vroeger. Dat scheidt toch een
band.

Albert kijkt Tony oprecht dankbaar aan. Op dat moment
gaat het LUIK van de schuilkamer open. Van Tijen kijkt
naar binnen --

VAN TIJEN

De oefening is voorbij, heren...

Tony staat op en wil de bunker al uit. Albert houdt hem
nog even tegen --

ALBERT

Ik eh... ik zal eens naar die
tekeningen van je kijken.
Misschien toch wel goed om een
Fokker te hebben vliegen. Voor
de continuïteit.

Tony glimlacht blij, steekt zijn hand uit en trekt Albert
overeind.

8.31 EXT. FOKKERFABRIEK - DAG

8.31

Albert en Tony komen samen de schuilkamer uit. Terwijl
overal arbeiders terugkeren naar de fabriek, lopen ze in
SLOWMOTION naast elkaar.

Totdat Albert rechts afslaat en Tony terug naar de
fabriek gaat. Een laatste blik van verstandhouding.

8.32 INT. KLM KANTOOR - KAMER PLESMAN - DAG

8.32

Albert in zijn kantoor, weggedraaid van de tekeningen van de F.24 die op zijn bureau liggen. Hij kijkt uit het raam, terugdenkend aan een gesprek dat hij met Jan had --

ALBERT (V.O.)

*Ik kan je ook niet helpen,
jongen. Ons kantoor zit al
propvol.*

JAN (V.O.)

*Alsof ik daar zou willen werken.
Zoontje van de baas.*

Hij schrikt op als Neeltje na een korte KLOP de kamer binnenkomt --

NEELTJE

*We hebben bericht van de
Luftfahrt... Hermann Göring wil
je ontvangen.*

Albert slaat enthousiast in zijn handen --

ALBERT

*Het is hem gewoon gelukt..!
Wanneer?*

NEELTJE

*Morgen. Je landt op Tempelhof en
hij ontvangt je in zijn privé-
trein.*

Albert begint enthousiast zijn spullen al te pakken, graait het blauwe dossier onder de bouwtekeningen vandaan --

ALBERT

*Dan wil ik dit meteen in het
Duits vertaald hebben.*

Dan merkt hij dat Neeltje de deur sluit, ze heeft nog iets te zeggen --

NEELTJE

*Als je terugkomt, dan ben ik er
niet meer. Ik ga naar Engeland.*

Albert kijkt haar niet-begrijpend aan --

NEELTJE

*Familie van m'n moeder, ik kan
daar inwonen. En ik vind wel
ergens kantoorwerk.*

ALBERT

Maar... waarom?

NEELTJE

Ik denk dat het beter is. Voor iedereen.

Albert snapt het, maar kan het nog niet accepteren --

ALBERT

Van mij hoef je niet weg. Dat heb ik nooit gezegd.

NEELTJE

Nee, dat heb je nooit gezegd.

'Had je dat maar,' lijkt ze te bedoelen. Albert komt achter zijn bureau vandaan, ziet voor het eerst het verdriet in Neeltjes ogen --

ALBERT

Heb je... een referentie nodig?

NEELTJE

Zorg jij nou maar dat het vrede blijft.

ALBERT

Dat gaat me lukken.

Neeltje glimlacht droevig, niet overtuigd.

Albert loopt naar haar toe, wil haar omhelzen... maar Neeltje steekt haar hand uit. Albert schudt hem --

ALBERT

Toen je hier kwam wou je de wereld veranderen, weet je nog?

NEELTJE

De wereld is veranderd...

Ze loopt de kamer uit. Albert kijkt haar na.

8.33 INT. HUIS PLESMAN - STUDEERKAMER - NACHT

8.33

Midden in de nacht. Albert slaapt nog steeds op de bank in de studeerkamer. Hij is klaarwakker, starend naar het plafond.

8.34 EXT. HUIS OUDERS FOKKER - DAG

8.34

Tony en Jojo dragen allebei twee koffers uit het huis van Anna naar een gereedstaande TAXI toe.

Achter hen komt Anna naar buiten met haar eigen koffer... maar ze blijft in de deuropening staan.

Bij de taxi laadt Tony de spullen in en instrueert de chauffeur --

TONY
Naar de Rotterdamse havens.

JOJO
Tony..?

Jojo wijst. Anna staat nog steeds in de deuropening.
Tranen in haar ogen.

Tony haast zich snel naar zijn moeder toe --

TONY
Ma, wat is er?

ANNA
Ik... ik kan niet... Als ik nu
weg ga dan kom ik misschien wel
nooit meer terug...

TONY
Dat maakt toch niet uit? Je bent
toch bij ons?

Maar Anna blijft nee schudden, ze kan het niet --

TONY
Maar ik kan je toch niet hier laten?

ANNA
Het spijt me, jongen.

TONY
Maar... nee, je moet gewoon...
Het is nu misschien even
moeilijk, maar op de boot dan...

Jojo trekt hem aan zijn jasje. Ze schudt droevig haar
hoofd. Tony moet zijn moeder niet dwingen.

Tony zoekt nog een lang moment naar een oplossing, maar
legt zich er dan bij neer. Nu wordt hij ook emotioneel --

TONY
Maar wat nou als het hier oorlog
wordt?

ANNA
Dan ben ik in ieder geval dicht
bij je vader. En jij belt me
elke dag. Toch?

TONY
Ja, natuurlijk.

Tony omhelst zijn moeder, tranen in zijn ogen.

8.35 INT. HUIS PLESMAN - DAG

8.35

Albert staat op het punt van vertrekken. Hij draait zich
naar Suze die aan tafel zit --

ALBERT
Nou, ik ga...

SUZE
Ja.

ALBERT
Vanavond laat weer terug.

SUZE
En wat nou als je niet
terugkomt?

ALBERT
Natuurlijk kom ik terug.

SUZE
Wat zeg ik tegen je kinderen als
je niet meer terugkomt?

ALBERT
Ik kom terug. Göring heeft me
zelf uitgenodigd.

SUZE
Je speelt met je leven. De
directeur van de KLM zou een
mooie vangst zijn, toch? Dus wat
zeg ik tegen je kinderen?

ALBERT
(denkt erover na)
Dat ik het voor hen deed.

Suze lacht bitter, gelooft daar helemaal niks van. Ze
richt zich weer op de krant.

Albert pakt zijn koffer en vertrekt. Als de deur dicht
valt, balt Suze haar vuist van machteloze woede.

8.36 INT. DC-3 - DAG

8.36

Albert in het vliegtuig, zijn blauwe dossier op zijn
schoot.

Hij kijkt op in de lege cabine...

Daar zit Jan, aan de overkant van het gangpad, een paar
stoelen verderop. Zoals hij was toen hij stierf.

Albert kijkt hem aan, de twijfel valt van zijn gezicht te
lezen. Jan staart in stilte terug --

SMIRNOFF (O.S.)
We landen over 15 minuten, baas.

Albert kijkt naar het dossier op zijn schoot. Als hij
weer opkijkt is Jan verdwenen.

8.37 EXT. HOLLAND-AMERIKA LIJN - DEK - DAG**8.37**

Tony en Jojo op het dek van de Holland-Amerika boot. Ze kijken met z'n tweeën naar het uitzicht, naar Nederland in de verte --

JOJO
Denk jij dat we Nederland ooit
nog terug zien?

Tony geeft geen antwoord, trekt Jojo wat steviger naar zich toe.

8.38 INT. TREIN GÖRING - DAG**8.38**

Albert, zijn paspoort voor hem uithoudend, wordt door een REICHSBAHN medewerker met een machinegeweer de trein ingelaten.

Binnen staat een SS-adjutant met een klembord. In het DUIJS --

SS-ADJUDANT
Herr Plesman? Volgt u mij.

De man begint te lopen. Albert haalt diep adem en volgt, terwijl de trein SCHOKKEND en kreunend in beweging komt.

Ze komen langs SLAAPCABINES waar SS'ers op hun bedden kaarten met elkaar. Mannen in hun ondergoed, wachtend bij de toiletten. Overal wapens en hakenkruizen.

Met een SIS opent de SS'er de verbindingsdeur, en ze stappen de volgende ruimte in...

DE RESTAURATIEWAGON

waar soldaten en hun meerderen ontbijten, aan wit linnen tafelkleden. Een trolley vol met eten passeert.

Een GENERAAL in een veldgrijs uniform met rode kraaglussen kijkt Albert wantrouwig aan.

Albert houdt zijn ogen voor zich, terwijl de trein heen en weer schudt. Langs twee gewapende soldaten, door de verbindingsdeur stappen ze in...

DE COMMUNICATIEWAGON

waar bureaus, typmachines en dossierkasten staan. De ramen zijn verduisterd. WEHRMACHT OFFICIEREN met kop telefoons zitten achter korte-golf radio-apparatuur.

Ook hier loopt Albert in stilte doorheen, door weer een nieuwe verbindingsdeur, langs een 'niet roken' bordje...

EEN VERGADERWAGON

binnen, met een lange, opgepoetste tafel met stoelen voor meer dan twintig man. Stafkaarten aan de wanden.

Aan het einde staan twee bewapende SS'ers die aan de kant gaan. Ook de adjudant die Albert begeleidde doet een stap opzij en gebaart Albert dat hij door kan lopen.

Albert knikt, opent zelf de verbindingsdeur --

8.39 INT. TREIN GÖRING - WAGON GÖRING - DAG

8.39

-- en stapt de privé-wagon van Göring binnen. Leeg.

Albert kijkt om zich heen naar de art deco inrichting. Zacht, gelig licht. Leren fauteuils. Een bank. Aquarellen van landschappen aan de lichthouten lambrisering.

En een WIEG. Waar baby-geluidjes uitkomen.

Albert loopt er ongelovig naartoe, kijkt over de rand, een baby van een maand of 15 ligt te slapen.

Dan -- het geluid van een DOORGETROKKEN WC...

... en niet veel later stapt HERMANN GÖRING (46) de wagon binnen. Een stuk dikker dan de laatste keer dat we hem zagen, hij praat in zacht DUIITS en wijst op de wieg --

GÖRING

Is ze wakker?

Albert antwoordt in moeizaam Duits --

ALBERT

Eh... nee, ik geloof het niet.
Ze is erg lief.

GÖRING

Edda. Mijn prinsesje...

Hij schudt Albert de hand --

ALBERT

Bedankt dat u me wilde
ontvangen.

GÖRING

Ik kan Fokker niks weigeren
natuurlijk, ik heb zoveel aan
hem te danken.

ALBERT

Ja..?

GÖRING

Toen hij met zijn mitrailleur
kwam werd het vliegen pas echt
serieus. En later, in Zweden,
toen ik demonstraties voor hem
vloog in de F.VII. Dat was pas
echt vliegen. Wat een toestel.

ALBERT
Een goed toestel, zeker.

GÖRING
Die man weet wat vliegtuigen
zijn. Maar daar komt u niet voor.

ALBERT
Eh... hier.

Albert overhandigt Göring zijn blauwe dossier. Hij pakt het aan, loopt naar een fauteuil en ploft erin neer. Hij zet zijn leesbril op en begint te lezen --

GÖRING
Voorstel voor de vrede, toe
maar. U bent een pacifist?

Albert zoekt naar woorden en Göring wuift het met een lach weg, leest verder.

Albert blijft staan, niet zeker of hij mag gaan zitten. Hij kijkt in de wieg waar baby Edda ligt te KNORREN --

Göring heeft de eerste pagina's gescand --

GÖRING
Ik zie dat u Afrika opnieuw wilt
verdelen...

ALBERT
Ja, en het Suez-kanaal moet
geïnternationaliseerd. De
cijfers staan achterin.

GÖRING
En de Middellandse Zee...

ALBERT
Moet worden gedemilitariseerd.
Voor de handel.

Göring bladert verder. Leest aandachtig. Albert kan zich niet inhouden --

ALBERT
Ik weet best wat Duitsland wil.

GÖRING
Is dat zo?

ALBERT
Jullie willen weer voor vol
worden aangezien. Zoals vroeger.

GÖRING
Is dat zo gek?

ALBERT

Nee, ik... daarom vind ik ook dat u in Oost-Europa mag houden wat u nu heeft.

GÖRING

Oh, dank u.

ALBERT

Want dan nemen Engeland en Amerika u weer serieus. Daar gaat het om, toch?

Göring leest verder, ziet dan iets amusants --

GÖRING

Ik zie hier dat Noorwegen, Denemarken en Nederland onafhankelijke staten blijven. Toevallig precies waar u woont.

ALBERT

Dat heeft er niks mee te maken. Engeland moet een buffer hebben.

GÖRING

Zegt Halifax dat?

Albert is even van zijn stuk gebracht, helemaal als kleine Edda begint te HUILEN en Göring naar de wieg loopt --

ALBERT

Dit plan levert een stabiel Europa op. We doen allemaal een beetje water bij de wijn, en we behouden de vrede.

Göring pakt de kleine Edda op en wiegt haar zachtjes heen en weer --

GÖRING

Uw plan... erg ambitieus. En gevaarlijk, als het in verkeerde handen valt.

ALBERT

Gevaarlijk..?

GÖRING

Hoe denkt u dat de *Führer* reageert als hij hoort dat ik over een vredesplan gepraat heb?

ALBERT

Maar... het is een goed plan!

GÖRING

Voor u, ja. Niet per se voor ons. Ik zal het voor u laten vernietigen.

ALBERT

Maar u kunt toch niet... wat willen jullie nou nog meer..!?

Göring overhandigt ineens zijn dochter aan Albert, die haar verbaasd aanneemt --

GÖRING

Een goede toekomst voor onze kinderen. Is dat uiteindelijk niet waar we het allemaal voor doen?

Albert kijkt naar de baby in zijn handen, wiegt haar zachtjes heen en weer.

Als hij opkijkt naar Göring, ziet hij aan de kille blik dat het einde van zijn geduld bereikt is. Albert geeft de baby terug --

GÖRING

Doet u de groeten aan Fokker?

Albert loopt verslagen de wagon uit.

8.40 INT. HUIS PLESMAN - NACHT

8.40

Als Albert laat die avond dodelijk vermoeid de deur doorkomt, springt Suze meteen op.

Ze is ontzettend opgelucht om hem heelhuids te zien... maar doet geen stap naar hem toe --

ALBERT

Ze... gaan erover nadenken.

Suze knikt, wil eigenlijk naar Albert toe maar er bevindt zich nog steeds een kloof tussen hen in --

ALBERT

Die Göring is wel voor rede vatbaar. God, Suus, ik kwam die wagon binnen...

SUZE

Welterusten.

Suze vertrekt. Albert zakt neer op een stoel.

8.41 ARCHIEFBEELDEN

8.41

van de (naderende) oorlog. Een mislukte aanslag op Hitler in november, het begin van de deportaties van Poolse Joden, de Britten die een handelsblokkade opzetten, het

begin van de Winteroorlog in Finland, koningin Wilhelmina doet een bemiddelingspoging met de Duitsers...

8.42 INT. BEHANDELKAMER NEW YORK - DAG

8.42

In een lichte, ruime behandelkamer van een OSTEOPAAT ligt Tony op een onderzoekstafel. Jojo neemt afscheid --

JOJO

Ik haal je over een paar uur
weer op.

TONY

Haast je maar niet, kan ik even
lekker bijslapen.

JOJO

Als dit lukt kan ik tenminste
ook weer slapen.

TONY

Je zei dat je het niet erg vond!
Do you believe this, sir?

De osteopaat heeft het Nederlands niet verstaan en haalt lachend zijn schouders op --

JOJO

Slaap lekker, liefste.

TONY

Tot straks.

Jojo zoent hem en vertrekt. De osteopaat brengt Tony een mondkapje voor en draait een fles met lachgas open.

Tony haalt diep adem terwijl hij Jojo nakijkt... en is binnen enkele seconden onder zeil.

8.43 INT. HUIS PLESMAN - DAG

8.43

In huize Plesman staat een kerstboom. Aan tafel leest Pia een brief van Hans voor --

PIA

Niemand heeft het over de
oorlog, we denken dat het over
gaat blazen. Ik sterf hier
waarschijnlijk eerder aan
verveling dan aan een kogel. Er
zijn nergens boeken.

Pia, Appie en Suze lachen. Albert luistert van een afstandje toe, staat op van zijn stoel als de TELEFOON gaat. Hij neemt op --

ALBERT

Plesman.

PIA

Hoe is het met Appie? En met jou,
lieve Pietje? Kunnen jullie foto's
sturen? Dan stuur ik wat terug.

Albert schrikt zichtbaar van wat hij aan de telefoon
hoort --

ALBERT

Nog- nog een keer graag..?

Aan tafel krijgt iedereen door dat er schokkend nieuws
is. Iedereen schrikt --

ALBERT

Dankuwel.

Albert hangt op, kijkt in stilte voor zich uit, heeft
niet door dat zijn hele gezin doodsbenauwd afwacht --

SUZE

Hans..?

Albert kijkt Suze geschrokken aan --

ALBERT

Nee, nee, niks over Hans. Het
eh... Het ging over Fokker...
Hij is dood. Anthony Fokker is
dood.

Een geschokte stilte valt. Albert kan er met zijn
verstand niet bij en blijft met de hoorn nog in zijn hand
bij de telefoon staan.

8.44 EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - DAG**8.44**

Dwarrelende sneeuw op de begraafplaats. Tekst in beeld:
'3 februari 1940'.

Albert en Suze lopen samen over het besneeuwde pad, in
het zwart, zwiingend, zonder handen vast te houden.

In de verte is er al een kleine menigte te zien. Albert
en Suze lopen er in stilte naartoe --

ANNA (O.S.)

Meneer Plesman?

Anna Fokker, ondersteund door Jojo, komt naast hen
lopen --

ALBERT

Mevrouw Fokker, gecondoleerd met
uw verlies. U beiden.

ANNA

Dank u. Fijn dat u wilt spreken.
Dat had Tonnie mooi gevonden.

Jojo schiet vol, maar Anna houdt zich groot --

ANNA

Hij heeft niet geleden. Hij ging gewoon lekker slapen. Ik neem de artsen niks kwalijk.

(wijst omhoog)

Mooi hè? Die sneeuw. Met die blauwe lucht. Ik denk dat Tonnie aan het vliegen is, vandaag.

Anna en Jojo lopen vooruit. Albert en Suze kijken het tweetal na --

SUZE

Krasse dame.

ALBERT

(geraakt)

Ja...

8.45 EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - GRAF TONY - DAG

8.45

De URN met de as van Anthony Fokker staat op een verhoging, daarnaast een foto: Tony voor zijn Spin, tijdens z'n jubileum, vrolijk en springlevend.

Albert staart er naar. Suze stoot hem aan --

SUZE

Jij bent.

Albert staat op en loopt naar voren, langs de rij aanwezigen, waaronder Co van Tijen en de voltallige Raad van Bestuur van de KLM, met Van Vlissingen en Fuld.

Zelfs FRITS KOOLHOVEN (54), Fokkers ex-vrouw TETTA (45) en zijn biograaf POLAK (39) zijn er.

Jojo zit vooraan naast Anna. De vrouwen houden elkaars hand vast. Albert gaat achter de lessenaar staan, pakt een papiertje tevoorschijn en kijkt even naar de urn --

ALBERT

Tijdens de laatste weken van zijn leven, moet Anthony Fokker zich zorgen hebben gemaakt over de vele plannen die nu onuitvoerbaar blijven. Wij betreuren zijn heengaan, omdat een einde is gekomen aan het werk van zijn vruchtbare geest.

Albert twijfelt even, kijkt dan weer op --

ALBERT

Anthony heeft veel moeten strijden, ook met zichzelf. Als iemand die even koppig is als
(MORE)

ALBERT (cont'd)
 hij, herken ik dat maar al te
 goed...

Gelach onder aanwezigen. Albert vangt even Suze's blik,
 die glimlacht --

ALBERT
 Met tegenzin ontwierp hij
 vliegtuigen die voor
 vernietiging waren bestemd.
 Vooral in de laatste jaren werd
 het hem duidelijk, hoe
 waanzinnig het is, dat wij de
 luchtvaart zo vaak in dienst
 moeten stellen van de
 vernietiging. Daarom heeft hij
 ongetwijfeld zijn grootste
 voldoening gehad over de reeks
 modellen bestemd voor het
 burgerluchtverkeer.

Jojo knikt, veegt een traan weg. Albert kijkt Anna aan,
 een blik van verstandhouding. Dan weer op zijn
 papiertje --

ALBERT
 Ook al woonde hij in het
 buitenland, zijn hart hield van
 Nederland. Nu hij is heengegaan
 zal een grote bewondering van
 het Nederlandse volk, van zijn
 vrienden en familie, naar hem
 blijven uitgaan...

Plesman staart naar de urn van Fokker, naar de foto van
 Tony voor zijn Spin.

ALBERT
 Tony-

Bijna wordt Albert emotioneel. Het verbaast hem zelf ook
 en hij slikt het snel weg --

ALBERT
 Anthony, je leeft voort in ons,
 in hoe wij over je praten, hoe
 wij je herinneren. We zullen je
 nooit vergeten.

Plesman vouwt zijn briefje snel weer dicht, knikt en
 stapt weg van de lessenaar.

Hij gaat snel weer naast Suze zitten.

8.46 EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - UITGANG - DAG

8.46

De AANWEZIGEN lopen in een lange rij de begraafplaats af.
 Suze loopt met de stroom mee. Bij de poort staan Jojo en
 Anna iedereen persoonlijk te bedanken.

Suze schudt hen allebei de hand --

SUZE
Het was een mooie dienst.

JOJO
Uw man bedankt voor zijn speech.
Is ie al weg?

Suze kijkt naar de mensen die al de poort door zijn --

SUZE
Oh, ik dacht... Is hij hier nog
niet langs gekomen?
(kijkt terug)
Ik ga hem even zoeken.

Anna knikt vriendelijk, terwijl Suze terug de
begraafplaats op loopt.

8.47 EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - GRAF TONY - DAG

8.47

Albert staat nog steeds bij het familiegraf van de
familie Fokker.

Suze komt bij hem staan, ziet hoe hij voor zich uit
staart, naar de urn en de foto van zijn grote rivaal --

ALBERT
Is iedereen weg?

SUZE
Ja.

ALBERT
Onvoorstelbaar. Zo oneerlijk.
Het is zo... godver...

Albert vecht tegen zijn emoties, probeert een verklaring
te vinden. Suze bekijkt hem...

Dan pakt ze zijn hand vast.

En door die simpele aanraking breken de dijken ineens. De
tranen stromen Albert over de wangen --

ALBERT
Suus, ik mis hem zo. Onze
Jantje. Onze jongen. Oh god...

Nu snapt Suze het pas en breekt ze ook --

ALBERT
Ik mis hem zo ontzettend.

SUZE
Ik ook.

Ze omhelst haar man. Het echtpaar Plesman huilt samen,
geknield voor het graf van de familie Fokker --

ALBERT
Het spijt me zo.

SUZE
Het is niet jouw schuld.

ALBERT
Ik heb hem laten vliegen, het is
mijn schuld.

SUZE
Dat is wat hij zelf wou.

ALBERT
Ik had gewoon... we hadden
gewoon... Ik wil meer tijd...
met hem.

De adem stukt Albert in de keel, een geluidsloze schreeuw op zijn gezicht. Hij houdt Suze stevig vast.

Pas na een lang moment laten ze elkaar weer los. Albert veegt zijn tranen weg, herpakt zichzelf --

ALBERT
Het was allemaal voor niks.

SUZE
Alleen als we het opgeven. Maar
dat doen we niet.

ALBERT
Nee?

SUZE
Nee.

ALBERT
(glimlach)
Mooie vrouw.

SUZE
Koppige man.

Suze gaat staan en trekt haar man omhoog van het grind. Ze doet zijn haar goed, trekt zijn das recht --

SUZE
Kom, we gaan naar huis.

Albert en Suze Plesman lopen samen weg, de begraafplaats af. Hand in hand. Op weg naar een onzekere toekomst, maar wel samen.

Tekst in beeld:

In mei 1940 werd schiphol gebombardeerd.

De meeste vliegtuigen gingen verloren en het bedrijf kwam in handen van de bezetter.

8.48 ARCHIEFBEELDEN**8.48**

van een gebombardeerd Schiphol. Nederland in oorlog.

Tekst in beeld:

**Albert Plesman werd opgepakt en 11 maanden opgesloten in
een krappe cel zonder uitzicht.**

**Toen hij vrijkwam werd hij verbannen naar het oosten van
het land, tot het einde van de oorlog.**

8.49 EXT. LONDEN - DAG (ANYWHERE)**8.49**

Een krantenkiosk in Londen. Een stapel kranten wordt
gedropt met een grote, schreeuwende kop:

'INVASION! ALLIED ARMIES LAND IN FRANCE'

De krant wordt opgepakt door Neeltje. Aan haar arm een
knappe Engelsman. Een lach op haar gezicht als ze de
krant leest.

Samen met haar man loopt ze weg.

8.50 EXT. STRAAT DEN HAAG - DAG**8.50**

Albert en Suze, enkele jaren ouder, lopen arm in arm
naast elkaar, zoals we ze zo vaak hebben zien doen.

Tekst in beeld:

**Na de oorlog werd Albert Plesman opnieuw directeur en
bouwde hij de KLM opnieuw van de grond af aan op.**

**Vandaag de dag is de KLM de oudste vliegtuigmaatschappij
ter wereld die nog steeds onder haar oorspronkelijke naam
vliegt.**

Albert en Suze slaan samen de hoek om.

-- EINDE --